

Forsøg med stammer af kålroer 1959—1962

Forsøgene er gennemført med 9 danske og 2 tyske kålroestammer på lermuld ved Aakirkeby, Askov, Blangstedgaard, Lyngby og Ødum og på sandmuld ved Borris, Jyndevad, Lundgaard, Studsgaard og Tylstrup. Forsøgene ved Lundgaard 1960 og Studsgaard 1962 er kasseret.

Desuden er der gennemført forsøg med de samme stammer på kålbroksmittet jord ved Lyngby, Rønhave og Studsgaard, sidstnævnte sted dog kun i 1960.

Hovedresultaterne af de ialt 38 gennemførte forsøg er anført i nedenstående oversigt og i bilaget. De bedste danske stammer anerkendes og får dermed tilladelse til at føje S og årstallet for forsøgets afslutning (62) til stammenavnet. Dette nye anerkendelsesmærke afløser hermed romertallet, der tidligere blev givet til alle 1. klasses stammer.

Betegnelse	hkg tørstof pr. ha		hkg pr. ha		pct. tørstof	
	rod	top ¹	rod + top ¹	rod	top	rod top
Bangholm, Wilby Øtofte S 62	105,4	19,2	118,8	807	143	13,1 13,4
» Sanna Pajbjerg S 62 ..	103,5	19,7	117,1	901	155	11,5 12,7
» Øtofte S 62	101,4	17,5	113,7	843	135	12,0 13,0
» Regent Pajbjerg S 62..	101,3	22,1	116,7	808	172	12,5 12,8
» Fama Dæhnfeldt S 62..	100,8	19,0	114,1	850	148	11,9 12,8
Wilhelmsburger, Øtofte S 62	101,5	19,2	114,9	834	149	12,2 12,9
» Danila Trifolium S 62	100,7	17,2	112,8	799	129	12,6 13,3
» Reform	98,9	15,5	109,8	801	118	12,3 13,1
Rekord Taastrupgaard	98,7	16,1	110,0	771	121	12,8 13,3
Hoffmanns Weisse, tysk	97,3	12,4	106,0	818	91	11,9 13,6
Heinkenborsteler, tysk	95,8	15,1	106,4	871	118	11,0 12,8
L.S.D./95 pct. ²	2,0					

1. sandfrit. 2. laveste sikre differens mellem 2 stammer.

Udbyttet af tørstof i rod er størst hos Bangholm, Wilby Øtofte S 62, der også har den højeste tørstofprocent, derefter følger Bangholm, Sanna Pajbjerg S 62 med lidt lavere udbytte og med laveste tørstofprocent af de anerkendte stammer. Med lidt lavere udbytte følger de tre øvrige bangholmstammer, Øtofte S 62, Regent Pajbjerg S 62 og Fama Dæhnfeldt S 62, der har givet omtrent ens tørstofudbytte og tørstofprocent. Der er ikke sikker forskel på de tre sidstnævnte stammers tørstofudbytte.

Af wilhelmsburger anerkendes stammerne Øtofte S 62 og Danila Trifolium S 62, der begge har givet lavere tørstofudbytte i rod end de bedste bangholmstammer, men de er på linie med de tre lavestydende bangholmstammer, og tørstofprocenten er på samme niveau. Der er ikke sikker forskel på de to stammers udbytte.

Tørstofudbyttet i top er højest hos Bangholm, Regent Pajbjerg S 62. Derefter følger på lidt lavere niveau bangholmstammerne: Wilby Øtofte S 62, Sahna Pajbjerg S 62, Fama Dæhnfeldt S 62 og Wilhelmsburger, Øtofte S 62, der alle har givet omtrent samme udbytte. Af de anerkendte stammer ligger Bangholm, Øtofte S 62 og Wilhelmsburger, Danila Trifolium S 62 med det laveste topudbytte.

De tyske stammer, Hoffmanns Weisse og Heinkenborsteler, der begge er hvidkødede, giver et lavere udbytte af tørstof både i rod og top end de anerkendte danske stammer, og tørstofprocenten i roden er lav.

Forsøg på kålbroksmittet jord

Hovedresultaterne anføres i nedenstående oversigt, hvor der foruden tørstofudbyttet er vist stammernes angrebsgrad af kålbroksvamp, angivet i procent af antallet. Til forholdstalsberegningen af tørstofudbytte af rod er Wilhelmsburger, Øtofte S 62 = 100.

Betegnelse	hkg pr. ha		Fht. for tørstof-udbytte	sunde	Antal i pct.		
	rod	tørstof i rod			svagt angrebne	stærkt angrebne	øde-lagte
Wilhelmsburger, Øtofte S 62	511	57,4	100	25	25	43	7
Bangholm, Regent Pajbjerg S 62	475	54,6	95	22	18	48	12
Wilhelmsburger, Danila Trif. S 62 ..	462	52,3	91	22	17	49	12
Rekord Taastrupgaard	438	50,0	87	19	23	47	11
Wilhelmsburger, Reform	438	48,7	85	22	18	47	13
Bangholm, Sahna Pajbjerg S 62	470	48,6	85	20	15	48	17
Bangholm, Øtofte S 62	397	43,5	76	21	14	44	21
Bangholm, Fama Dæhnfeldt S 62	397	42,6	74	19	14	43	24
Bangholm, Wilby Øtofte S 62 ..	348	41,6	72	21	11	44	24
Heinkenborsteler, tysk	656	69,1	120	52	24	18	6
HoffmannsWeisse, tysk	506	56,9	99	23	25	41	11

Som i en række tidligere forsøg med danske kålroestammer på kålbroksmittet jord ligger Wilhelmsburger, Øtofte S 62 i spidsen, men i disse forsøg ikke så klart som tidligere, idet Bangholm, Regent Pajbjerg S 62, kun ligger ca. 3 hkg tørstof under. Som trediebedste stamme kommer Wilhelmsburger, Danila Trifolium S 62. De øvrige bangholmstammer giver alle et noget lavere udbytte på kålbroksmittet jord.

Begge de tyske stammer giver et relativt stort udbytte på kålbrok-smittet jord. Heinkenborsteler giver 20 pct. højere tørstofudbytte end den bedste danske stamme, Wilhelmsburger, Øtofte S 62, medens Hoffmanns Weisse er på højde med denne.

Beskrivelse af de anerkendte stammer

Bangholm, Wilby Øtofte S 62. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Roen er meget ensartet og glat med ret kort hals. Overvejende kugleformede – rundovale med nogle kegleformede og kun få fladtrykte. Kun få stokroer. Skades stærkt af kålbroksvamp. Ret kraftig og frisk top, der angribes stærkt af mosaiksyge og ret stærkt af meldug.

Bangholm, Sanna Pajbjerg S 62. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Roen ensartet og glat med ret lang hals. Kugleformet med en del rundovale og flade, nogle kegleformede. Enkelte med afvigende farvet hoved. Kun få stokroer. Skades stærkt af kålbroksvamp. Ret kraftig og frisk top, der angribes en del af mosaiksyge og meldug.

Bangholm, Øtofte S 62. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Roen ensartet og glat med kort hals. Kugleformet til rundoval, nogle kegleformede og få fladtrykte. Kun få stokroer. Skades stærkt af kålbroksvamp. Lidt svag top, der angribes en del af mosaiksyge og meldug.

Bangholm, Regent Pajbjerg S 62. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Roen ensartet og glat med lang hals. Kugleformet med en del kegler, nogle rundovale og fladtrykte. Næsten ingen stokroer. Mere modstandsdygtig mod kålbroksvamp end de øvrige bangholmstammer. Kraftig og frisk top, der angribes noget af mosaiksyge, men er den af de deltagende stammer, der er mest modstandsdygtig mod meldug og kålskimmel.

Bangholm, Fama Dæhnfeldt S 62. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Roen ret ensartet og glat med kort hals. Kugleformet til rundoval med nogle kegleformede og nogle få fladtrykte. Kun få stokroer. Skades stærkt af kålbroksvamp. Ret kraftig og frisk top, der angribes stærkt af mosaiksyge og en del af meldug.

Wilhelmsburger, Øtofte S 62. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Roen ret ensartet og lidt grenet med lang hals. Kugleformet med en del kegleformede og fladtrykte og nogle rundovale, ca. 6 pct. broncefarvede. Af de anerkendte stammer har den størst tilbøjelighed til stokløbning. I 1962 havde den stedvis unormalt mange stokroer. Den er mere modstandsdygtig mod kålbroksvamp end de øvrige anerkendte stammer. Ret kraftig og frisk top, der angribes ret svagt af mosaiksyge, men stærkt af meldug.

Wilhelmsburger, Danila Trifolium S 62. Ejer: A/S Trifolium Frø, København. Lidt uensartet og lidt grenet roe med middellang hals. Kugleformet med en del rundovale og kegleformede og nogle få fladtrykte, ca. 10 pct. broncefarvede. En del stokroer og svag tendens til flerhalsehed. Skades en del af kålbroksvamp. Lidt svag top, der angribes ret svagt af mosaiksyge, men stærkt af meldug.

Forholdstal for tørstofudbytte i rod, gns. af 9 danske stammer = 100

	Antal forsøg	Bangholm					Wilhelmsburger			Rekord Taastrupgaard	Tyske st.			Gns. af 9 danske stammer hkg/ha
		Wilby Øtofte S 62	Sahna Pajbjerg S 62	Øtofte S 62	Regent Pajbjerg S 62	Fama Dæhn- feldt S 62	Øtofte S 62	Danila Tri- folium S 62	Reform		Hoffmanns Weisse	Heinkenbor- steler		
Aakirkeby	4	101	104	100	101	102	100	97	96	98	90	93	114,4	
Askov	4	104	97	103	95	100	101	100	100	101	100	96	98,9	
Blangstedgaard ..	4	103	103	99	101	100	100	99	98	97	99	94	111,9	
Borris	4	108	101	99	101	101	98	98	97	97	91	94	112,0	
Jynde vad	4	105	98	99	98	98	103	103	99	98	97	94	83,9	
Lundgaard	3	102	101	100	99	100	100	100	97	101	95	94	88,0	
Lyngby	4	104	101	101	104	96	102	102	97	93	101	95	94,9	
Studsgaard	3	102	107	98	105	94	100	101	97	96	101	97	90,9	
Tylstrup	4	107	103	101	96	101	98	98	97	98	96	96	102,6	
Ødum	4	103	104	100	101	101	101	98	97	95	93	93	109,8	
1959	10	103	103	100	101	100	102	96	96	97	100	94	67,5	
1960	9	104	100	101	98	102	101	98	98	98	95	92	113,3	
1961	10	104	102	99	103	98	101	100	97	96	93	91	117,2	
1962	9	105	103	101	98	98	97	102	99	98	99	102	109,2	
gns.	38	104	102	100	100	100	100	99	98	97	96	95	101,3	

	Karakterer 0-10								Optællinger				
	ensartethed 10 = ensartet	glathed 10 = glat	0 = ing., 10 = mange					meldug 10 = alle angr.	antal i pct.				
			kugle	kegle	ovale	fladtrykte	halsens længde 10 = lang		stokroer	terfor- rådelse	bakteriøse i hals	mosaiksyge	bronce- farvet
Antal forsøg	37	37	38	38	38	38	38	12	38	31	30	6	10

Bangholm:

Wilby Øtofte S 62	6,3	5,6	5,4	1,3	2,6	1,0	4,9	3,9	0,8	0,9	0,9	43
Sahna Pajbjerg S 62	5,4	5,1	5,1	1,5	1,8	1,8	5,4	3,2	1,4	1,3	1,2	39
Øtofte S 62	5,4	5,3	5,0	1,5	2,6	1,2	4,7	3,6	1,4	1,5	1,2	36
Regent Pajbjerg S 62	5,5	5,1	5,0	2,0	1,6	1,6	5,8	1,8	0,1	1,3	1,5	33
Fama Dæhnfeldt S 62 ..	5,3	5,1	4,8	1,7	2,6	1,1	4,7	3,7	0,8	1,4	0,8	45

Wilhelmsburger m.v.:

Øtofte S 62	5,3	4,6	5,0	1,8	1,5	1,8	5,6	4,5	4,3	1,1	1,0	22	6
Danila Trifolium S 62 ..	5,0	4,5	5,2	1,8	2,0	1,2	5,1	5,1	2,2	1,1	1,2	25	10
Reform	5,0	4,5	4,8	2,1	1,9	1,4	5,0	4,9	1,5	1,2	1,2	33	20
Rekord Taastrupgaard ..	5,0	4,5	4,8	1,9	2,0	1,2	5,3	4,2	2,6	0,9	1,2	42	33

Tyske stammer:

Hoffmanns Weisse	3,3	2,6	3,4	3,8	0,7	2,5	2,8	6,7	0,3	2,6	1,7	9
Heinkenborsteler	3,8	2,9	3,8	3,6	1,2	1,6	3,3	6,3	0,3	0,9	1,4	35